

RIV HINDREN FÖR ARBETE UNDER PENSIONERING

GÖR DET MÖJLIGT ATT PAUSA TJÄNSTEPENSIONEN

INNEHÅLL

RIV HINDREN FÖR ARBETE UNDER PENSIONEN	3
SÅ KAN DET BLI MÖJLIGT ATT PAUSA EN PÅGÅENDE TJÄNSTPENSIONSUTBETALNING	4
FRÅGOR OCH SVAR OM TJÄNSTPENSION	6
TJÄNSTPENSIONEN ITP - ETT LIVSLÅNGT TRYGGHETSPAKET	12

RIV HINDREN FÖR PENSIONÄRER SOM VILL ARBETA UNDER PENSIONEN

Allt fler äldre har både möjligheten och viljan att fortsätta arbeta efter 65-årsdagen. Men många seniorer som kombinerar jobb och pension riskerar en rejäl skattesmocka som tack från staten. Nu behöver riksdagen ta ställning till det färdiga lagförslag som kan förändra saken redan i morgon.

Idag känner sig många pensionärer varken gamla eller förbrukade. Tvärtom besitter många seniorer mycket omfattande och viktig kompetens efter ett långt arbetsliv. Det gör dem attraktiva på arbetsmarknaden. Idag kombinerar cirka 350 000 seniorer pension med jobb, enligt beräkningar från tjänstepensionsföretaget Alecta.

Pensionärer som återgår till arbete efter pensioneringen kan idag pausa den allmänna pensionen från staten. Däremot är det inte möjligt att pausa den kollektivavtalade tjänstepensionen som betalats in av arbetsgivaren. Det leder till att många pensionärer som återgår till arbete helt ovetandes riskerar att åka på en rejäl skattesmocka när det är dags att deklarerar.

Arbetsgivare, fackförbund, Pensionsgruppen, pensionsbranschen, Pensionsmyndigheten, Riksrevisionen och de politiska partierna är alla överens om att människor ska kunna pausa sin tjänstepension. En färsk undersökning från Sifo visar också att det finns ett brett folkligt stöd; två av tre svenskar, 67 procent, tycker att det är ett bra förslag att kunna pausa tjänstepensionen.

Vi som representerar arbetsmarknadens parter har flera gånger lyft behovet av ett mer modernt och flexibelt regelverk. Det finns en bred samsyn och dessutom ett färdigt lagförslag som kan klubbas redan i morgon. Men trots det har våra beslutsfattare inte genomfört den lagändring som krävs.

Vi vill därför uppmana socialförsäkringsminister Anna Tenje att prioritera frågan, så att tjänstepensionen, likt den allmänna pensionen, kan pausas. Människor som arbetat ett helt liv och vill återgå till arbete ska inte tvingas skatta bort stora delar av sin tjänstepension på grund av en omodern lagstiftning.

Vi hoppas nu att fler riksdagsledamöter ser vinsterna med en lagändring och vill driva frågan för att få till stånd en förändring. Det ligger i allas intresse att de pensionärer som tillfälligt vill gå tillbaka till arbete ska kunna göra det utan att åka på en skattesmocka.

Frågan om att pausa tjänstepensionen är en lågt hängande frukt, det finns nämligen redan ett färdigt lagförslag som kan klubbas imorgon. På nästa uppslag finns ett konkret förslag på en omformulering av lagtexten, helt i enlighet med Tjänstepensionsbeskattningsutredningens slutbetänkande SOU 2015:68.

Vi som representerar anställda och arbetsgivare är stolta över den välfungerande svenska modellen och att tjänstepensionen ITP bidrar till välfärden. Det är viktigt att riksdag och regering känner till hur arbetsmarknadens parter arbetar för att fortsätta utveckla en tjänstepension i toppklass, väl rustad för att klara samhällsförändringar både nu och i framtiden. För de allra flesta tjänstemän är tjänstepensionen helt avgörande för att få en bra total pension.

Tjänstepensionen ITP omfattar i dag 2,6 miljoner privatanställda tjänstemän på 37 000 företag som har kollektivavtal. Under 2021 betalade arbetsgivarna in 60 miljarder kronor – eller 164 miljoner kronor om dagen – till tjänstepensionen ITP.

Nu har en ny riksdag och regering chansen att genom en enkel lagändring få fler pensionärer att vilja återgå i arbete. Ta den chansen!

Ingvar Backle, pensionsexpert på Svenskt Näringsliv

Dan Wallberg, pensionsexpert på PTK

Tomas Carlsson, pensionsexpert på valcentralen Collectum

SÅ KAN DET BLI MÖJLIGT ATT PAUSA EN PÅGÅENDE TJÄNSTEPENSIONSUTBETALNING

Precis som det idag går att pausa uttaget från den allmänna pensionen måste det vara möjligt att pausa en pågående utbetalning av tjänstepension.

DÄRFÖR BÖR DET VARA MÖJLIGT ATT PAUSA UTTAGET AV TJÄNSTEPENSION

- Att kunna pausa uttaget av tjänstepension vore bra både för individen, staten och arbetskraftsutbudet.
- Det skulle uppmuntra till arbete längre upp i åren och det skulle bli möjligt för den som efter en tids pensionärstillvaro vill börja jobba igen att göra det utan att riskera en skattesmäll.

SÅ BLIR DET MÖJLIGT ATT PAUSA UTTAGET AV TJÄNSTEPENSION

Inkomstskattelagen 58 kap 11 § måste omformuleras för att det ska gå att göra en paus i uttaget av tjänstepension. Det finns redan ett liggande förslag på en omformulering i Tjänstepensionsbeskattningsutredningens slutbetänkande SOU 2015:68, Tjänstepension och tryggandelagen som skulle göra det möjligt.

Vi, arbetsmarknadens parter, stöttar förslaget. Det finns också ett generellt stöd hos politiker, myndigheter och flera tjänstepensionsaktörer om att en sådan möjlighet skulle vara positiv. Alla remissinstanser var positiva till förslaget i SOU 2015: 68. Trots det händer inget konkret. Det senaste beskedet från regeringen är att möjligheten att pausa tjänstepensionen ingår i en pågående översyn av avdragsreglerna. Vi menar att det inte finns något skäl att vänta – det är dags att få upp frågan högst upp på agendan igen.

På motstående sida finns nuvarande lagtext och det förslag på ny lagtext som lämnades i utredningen. Markerat i fet stil är de förändringar som krävs för att kunna pausa uttag.

INKOMSTSKATTELAGEN 58 KAP 11 § BÖR ÄNDRAS ENLIGT NEDAN

SÅ HÄR LYDER LAGTEXTEN I DAG:

Ålderspension får inte betalas ut under kortare tid än fem år. Om utbetalningarna ska upphöra när den försäkrade fyller 65 år, får pension dock inte betalas ut under kortare tid än tre år. Pensionen ska under de första fem åren betalas ut med samma belopp vid varje utbetalningstillfälle eller med stigande belopp. Pensionen ska upphöra när den försäkrade dör, även om den bestämda utbetalningstiden inte har löpt ut.

FÖRSLAG TILL NY LAGTEXT ENLIGT SOU 2015:68 SOM GÖR DET MÖJLIGT ATT GÖRA ETT UPPEHÅLL I TJÄNSTEPENSIONEN:

Ålderspension får inte betalas ut under kortare tid än fem år. Om utbetalningarna ska upphöra när den försäkrade fyller 65 år, får pension dock inte betalas ut under kortare tid än tre år. Pensionen ska under de första fem åren, **i andra fall än som avses i fjärde och femte styckena**, betalas ut med samma belopp vid varje utbetalningstillfälle eller med stigande belopp. Pensionen ska upphöra när den försäkrade dör, även om den bestämda utbetalningstiden inte har löpt ut.

För sådan ålderspension enligt allmän pensionsplan som ska upphöra under den försäkrades livstid gäller, i stället för vad som sägs i första stycket det som anges i planen. Vad som avses med allmän pensionsplan framgår av 20 §.

Kravet på samma eller stigande pensionsbelopp under de första fem åren hindrar inte att ett uppehåll görs i pågående utbetalningar av ålderspension. Utbetalning efter ett uppehåll ska, under den tid som återstår av femårsperioden, ske med lägst samma belopp som före uppehållet eller med stigande belopp.

Allt fler äldre har både
möjligheten och viljan att fortsätta
arbeta efter 65-årsdagen. Nu behöver
riksdagen ta ställning till det färdiga
lagförslaget som kan förändra
saken redan i morgon.

FRÅGOR OCH SVAR OM TJÄNSTEPENSION

VAD ÄR TJÄNSTEPENSION?

Tjänstepension är en anställningsförmån som betalas av arbetsgivare med kollektivavtal. Arbetsgivare utan kollektivavtal behöver inte betala tjänstepension, men många väljer att göra det ändå.

HUR STOR ÄR TJÄNSTEPENSIONEN I FÖRHÅLLANDE TILL DEN ALLMÄNNA PENSIONEN?

Den totala pensionen kan motsvara upp till två tredjedelar av den tidigare inkomsten, under förutsättning att man har tjänstepension under hela arbetslivet och jobbar heltid i 40 år. Utan tjänstepension får man ofta klara sig på mindre än hälften av sin tidigare lön i allmän pension, alltså den del av pensionen som kommer från staten.

Den allmänna pensionens inkomsttak är 47 717 kronor i månaden för 2022. Inkomster över taket kompenseras inte av den allmänna pensionen. Inom ITP är inkomsttaket istället 177 500 kronor (30 inkomstbasbelopp) i månaden, vilket gör att de allra flesta med tjänstepensionens ITP får en samlad pension som står i proportion till den tidigare lönen.

VAD ÄR KOLLEKTIVAVTALAD TJÄNSTEPENSION?

Nio av tio svenskar som arbetar har en tjänstepension – de allra flesta via kollektivavtalet. Kollektivavtalad tjänstepension har förhandlats fram i avtal mellan fack och arbetsgivare. Därför finns det flera olika tjänstepensionsavtal, beroende på vilket avtalsområde man arbetar inom. De fyra största avtalen är:

- ITP för privatanställda tjänstemän.
- Avtalspension SAF-LO för privatanställda arbetare.
- KAP-KL och AKAP-KL för anställda inom kommun och regioner.
- PA 16 för statligt anställda.

VAD ÄR TJÄNSTEPENSIONEN ITP?

Alla privatanställda tjänstemän som omfattas av kollektivavtal har tjänstepensionen ITP. Systemet omfattar 2,6 miljoner privatanställda tjänstemän och 37 000 arbetsgivare. Under 2021 betalade arbetsgivarna inom ITP in 60 miljarder kronor till framtida tjänstepensioner. Förutom tjänstepension ingår en rad olika försäkringar, som sjukförsäkring och efterlevandeskydd (både generella och valbara livförsäkringar). Den som har ITP har också både arbetsskadeförsäkring och omställningsskydd.

ITP-systemet bygger på avtal mellan den fackliga arbetsmarknadsparten PTK, som representerar 27 fackförbund, och arbetsgivarorganisationen Svenskt Näringsliv.

Två tredjedelar av inkomsten

Med tjänstepension kan den totala pensionen motsvara upp till två tredjedelar av den tidigare inkomsten. Den som helt saknar tjänstepension får många gånger mindre än halva lönen i pension.

SNABBCHECK

Du har tjänstepensionen ITP om:

- företaget du jobbar på har kollektivavtal
- du jobbar i det privata näringslivet
- du är tjänsteman

TJÄNSTEPENSIONEN ITP ÄR UPPDELAD I TVÅ AVTAL:

ITP 1 är *premiebestämd* vilket innebär att premien (storleken på inbetalningarna), men inte pensionen, är bestämd på förhand. ITP 1 omfattar tjänstemän födda 1979 och senare, men det finns företag som har ITP 1 för alla, oavsett ålder. Man börjar tjäna in tjänstepension från 25 år. Sjukförsäkring och efterlevandeskydd gäller från anställningens start, om man är över 18 år.

ITP 2 är huvudsakligen *förmånsbestämd* vilket betyder att pensionen, men inte premien, är bestämd på förhand. ITP 2 omfattar tjänstemän födda 1978 och tidigare. Pensionen delas upp i två delar. Den förmånsbestämda delen, ITP 2, förvaltas av Alecta. En premiebestämd del kan den anställda själv placera och den kallas ITPK.

HUR MYCKET BETALAR ARBETSGIVAREN IN?

Inom den premiebestämda tjänstepensionen ITP 1 betalar arbetsgivaren en premie som motsvarar 4,5 procent av lönen upp till 7,5 inkomstbasbelopp, vilket 2022 motsvarar en månadslön på 44 375 kronor. För den som tjänar mer betalar arbetsgivaren 30 procent i premie på den del av lönen som överstiger 42 625 kronor. Detta är för att den totala pensionen ska stå i proportion till den tidigare lönen och framförallt för att den anställda inte tjänar in någon allmän pension alls ovanför den gränsen. Från den 1 januari 2023 införs ett inkomsttak som innebär att på löner som överstiger 177 500 kronor i månaden (30 inkomstbasbelopp) görs inga pensionsinbetalningarna på den överskjutande delen.

Månadslön	Premie motsvarande 4,5 procent av lönen upp till 44 375 kronor	Premie motsvarande 30 procent av den del av lönen som överskrider 42 625 kronor	Total premie
25 000 kronor	1 178 kronor	-	1 178 kronor
40 000 kronor	1 917 kronor	-	1 917 kronor
45 000 kronor	2 797 kronor	712 kronor	2 854 kronor
60 000 kronor	1 879 kronor	5 212 kronor	7 354 kronor

Inom den förmånsbestämda tjänstepensionen ITP 2 räknas premiens storlek ut av ålder, lön, beräknad tjänstetid med ITP och i vissa fall den tjänstepension som man har tjänat in sedan tidigare. ITPK utgör 2 procent av lönen och den delen kan tjänstemannen själv placera i Collectums upphandlade utbud.

7 500 kronor/månad

Tjänstepensionen är en allt viktigare del av den framtida pensionen. Den som går i pension i dag och har tjänstepensionen ITP 2 får i genomsnitt ut 7 500 kronor per månad i tjänstepension att lägga till den allmänna pensionen.

FEM KORTA FAKTA OM ITP

1. 2,6 miljoner svenskar har tjänstepensionen ITP.
2. 37 000 företagskunder har tecknat ITP för sina anställda.
3. Under 2021 betalade arbetsgivarna in 60 miljarder kronor till ITP.
4. Det röda kuvertet med tjänstemännens årsbesked skickas ut årligen.
5. ITP har förhandlats fram av Svenskt Näringsliv och PTK.

VARFÖR ÄR DET ARBETSMARKNADENS PARTER SOM SKÖTER TJÄNSTEPENSIONEN?

Den svenska arbetsmarknadsmodellen, att representanter för arbetsgivare och anställda kommer överens, har varit en viktig framgångsfaktor i bygget av det moderna Sverige. Våra perspektiv kompletterar varandra. Parterna har uthålligheten att agera långsiktigt, samtidigt som vi kan vara snabbrikliga när förutsättningarna på arbetsmarknaden förändras. Därför är den svenska arbetsmarknadsmodellen ofta mycket effektivare än lagstiftning, på både kort och lång sikt.

Tjänstepensionen, som är en del av anställningsvillkoren, är ett tydligt exempel på det. Inbetalningar till tjänstepensionen sträcker sig över 30–40 år, vilket kräver tydliga och långsiktiga spelregler. Samtidigt genomför Collectum med jämna mellanrum upphandlingar för att hela tiden höja kvaliteten på pensionssparandet i takt med att finansmarknaden förändras. Upphandlingarna säkerställer också att det finns ett kvalitetssäkrat och prispressat utbud av sparformer.

VAD ÄR COLLECTUMS ROLL?

Collectum arbetar på uppdrag av sina kunder som representeras av Svenskt Näringsliv för arbetsgivarna och PTK för arbetstagarna. Collectums uppdrag är att vara valcentral och administratör för ITP, med målet att de privatanställda tjänstemännen ska få så hög pension som möjligt. Hos Collectum väljer man hur tjänstepensionen ska förvaltas och lägger till efterlevandeskydd för sin familj.

I Collectums upphandlade utbud kan den som önskar, göra egna val bland fem olika bolag inom traditionell försäkring och fem fondförsäkringsbolag som tillsammans erbjuder 76 fonder.

Den ena hälften av premien i ITP 1 placeras i en traditionell försäkring, för att garantera en viss pension. Den andra hälften av premien kan placeras antingen i traditionell försäkring eller i fondförsäkring.

Fondförsäkring har en högre risk och kan ge möjlighet till högre avkastning, men innehåller ingen garanti. Den som inte vill göra aktiva val får del av systemets fördelar genom att få sina pengar placerade i ett tryggt och förmånligt ickevalsalternativ (traditionell försäkring).

För den som vill flytta sitt tjänstepensionskapital till en annan förvaltare har flyttkostnaden inom ITP alltid varit kraftigt prispressad. I många fall kostar det ingenting att flytta, och aldrig mer än 500 kronor per försäkring.

Hos Collectum får tjänstemannen även överblick över sin intjänade pension och sina val. Det är Collectum som varje år skickar ut de röda kuvertet med en prognos om den framtida tjänstepensionen.

Drygt åtta av tio ger tummen upp

Drygt åtta av tio privatanställda tjänstemän, 82 procent, tycker det är bra att Collectum väljer ut vilka försäkringsbolag som får förvalta tjänstepensionen ITP. 8 procent av tjänstemännen uppger att de tycker att det är dåligt. Det visar en ny undersökning från Ipsos.

Har du fått ett rött kuvert?

Då är du i gott sällskap. I våras fick två miljoner svenskar det röda kuvertet från Collectum. Kuvertet innehåller en prognos över den framtida tjänstepensionen och besked om hittills intjänad tjänstepension.

EN RYGGSÄCK LÄTT ATT BÄRA

Tjänstepensionen ITP kan liknas vid en ryggsäck som följer med den anställda under hela arbetslivet. I ryggsäcken finns både tjänstepension och andra försäkringar som är bra att ha, såsom arbetsskadeförsäkring, ersättning till den som blivit långvarigt sjuk och ekonomiskt skydd till familjen om det värsta skulle hända.

HUR HAR TJÄNSTEPENSIONEN ITP UTVECKLATS?

Avtalet om den första ITP-planen undertecknades redan 1960. År 2007 trädde en ny ITP-plan i kraft som innehåller två delar: ITP 1 och ITP 2. Collectum skötte upphandlingen av förvaltare till den nya planen, och förhandlade i ett slag ner avgifterna med i genomsnitt 65 procent. Från och med den 1 januari 2023 kommer den som omfattas av ITP 1 att tjäna in ålderspension upp till 66 års ålder istället för 65 år. Även rätten att få ITP sjukpension höjs till 66 år, för både ITP 1 och ITP 2.

HUR SKILJER SIG KOLLEKTIVAVTALAD TJÄNSTEPENSION FRÅN ANNAN TJÄNSTEPENSION?

Även om man jobbar på ett företag som inte har kollektivavtal kan man ha tjänstepension. Då får arbetsgivaren på egen hand upphandla ett försäkringsbolag.

Många företag som inte har kollektivavtal säger sig erbjuda ”en tjänstepension i nivå med kollektivavtalets”. Det innebär ofta att premien som arbetsgivaren betalar varje månad är i nivå med vad man får inom exempelvis tjänstepensionen ITP 1.

Men det är nästan omöjligt för enskilda arbetsgivare att förhandla fram så låga avgifter som finns inom kollektivavtalet. Det är helt enkelt svårt att överträffa förhandlingskraften i att vara fler än två miljoner tjänstemän.

Det innebär sannolikt att en tjänsteman som har en tjänstepension som inte är kollektivavtalad får ut en betydligt lägre pension jämfört med en tjänsteman som haft kollektivavtalad tjänstepension, även om de inbetalda premierna är desamma.

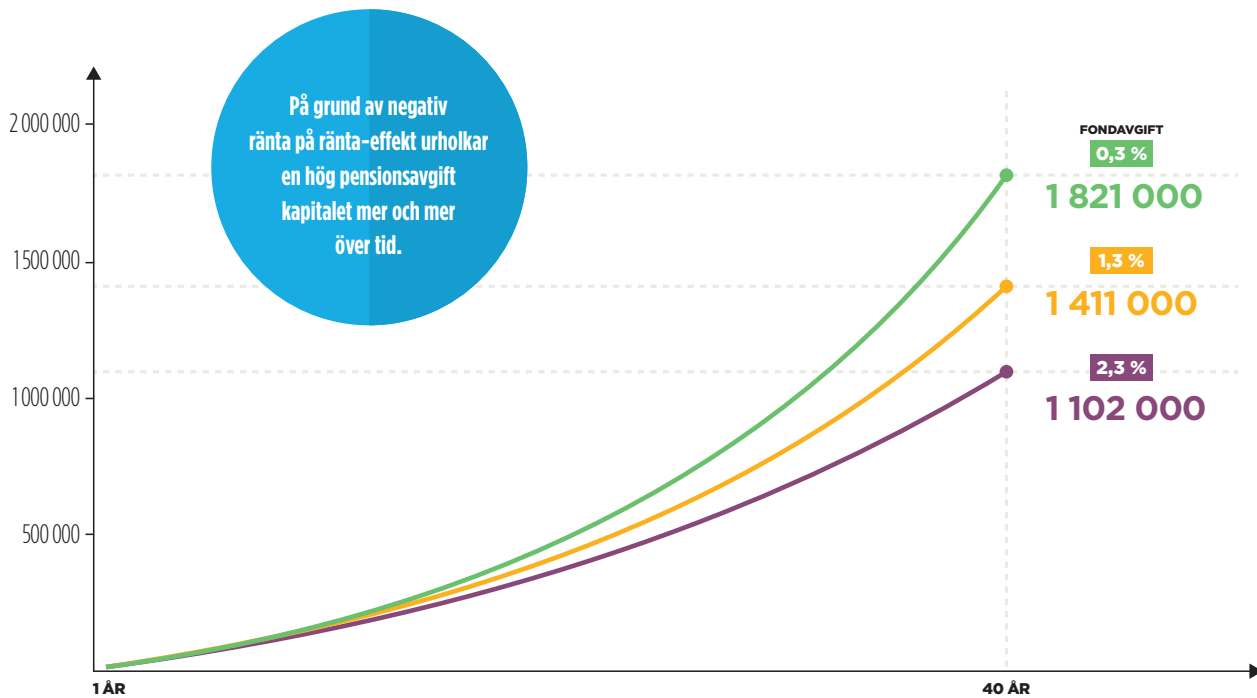
Räkneexemplet nedan visar att så lite som en procentenhets högre avgift sänker tjänstepensionskapitalet med 410 000 kronor, för den som sparar en tusenlapp i månaden. Ytterligare en procentenhet ger en sänkning med 719 000 kronor, visar beräkningar som Collectum har tagit fram.

Totalt inbetalt belopp efter 40 år	Avgift i procent	Kostnad avgifter på pensionskapitalet, totalt under 40 år	Totalt pensionskapital efter 40 år, efter avgifter och tillväxt	Lägre pensionskapital med en procentenhet högre avgift
480 000 kr	0,3*	148 000 kr	1 821 000 kr	-
480 000 kr	1,3	557 000 kr	1 411 000 kr	- 410 000 kr
480 000 kr	2,3	866 000 kr	1 102 000 kr	- 719 000 kr

* Den genomsnittliga avgiften för fondförsäkring inom tjänstepensionen ITP är 0,3 procent efter den senaste upphandlingen.

Collectum har räknat på tre sparare med olika avgiftsnivåer, där avsättningen till tjänstepensionen är 1 000 kronor i månaden under 40 år i arbetslivet. Med den lägsta avgiften blir tjänstepensionen hela 719 000 kronor högre, jämfört med den högsta avgiften – allt annat lika.

Skälet till att en ganska liten skillnad i avgift ger så stor effekt på pensionskapitalet är att avgiften ger en negativ ränta på ränta-effekt. Varje insatt krona ger avkastning fram tills att pengarna tas ut, och när den avkastningen läggs till kapitalet ger den också ränta. Det innebär att kapitalet växer allt snabbare med åren. På samma sätt urholkar en hög pensionsavgift kapitalet mer och mer över tid. Därför drar den som betalar låga avgifter ifrån mer och mer.

SÅ HAR VI GJORT BERÄKNINGEN:

- Vi har utgått från tre avgiftsnivåer: 0,3 procent som är genomsnittet för fondförsäkring inom tjänstepensionen ITP, 1,3 procent som är genomsnittet för alla fonder på den öppna marknaden och 2,3 procent som är en vanlig avgiftsnivå i många tjänstepensioner utanför kollektivavtalet.
- Avsättningen är 1 000 kronor i månaden.
- Spartiden är 40 år.
- Avkastningen är 6 procent per år.

SEX AV TIO

64 procent av svenskarna har högt förtroende för att tjänstepensionen hos en arbetsgivare med kollektivavtal ger mycket pension för pengarna. Bara var fjärde, 25 procent, har högt förtroende för en tjänstepension som arbetsgivaren själv har upphandlat, enligt en Sifundersökning.

VARFÖR UPPHANDLAR COLLECTUM TJÄNSTEPENSION?

Upphandlingen sker på uppdrag av Svenskt Näringsliv och PTK. Efter den första upphandlingen har Collectum genomfört ytterligare tre upphandlingar, som sammanlagt pressat ner fondavgifterna med mer än tre fjärdedelar.

Den totala effekten av upphandlingarna är ett pensionskapital som är 14 procent högre vid pensionstillfället, jämfört med motsvarande sparande på den öppna marknaden. För en genomsnittlig privatanställd tjänsteman som har haft tjänstepensionen ITP hela livet kan det innebära drygt 330 000 kronor mer i pensionskapital.

Med fyra upphandlingar att se tillbaka på kan vi konstatera att det har funnits onödigt höga avgifter på pensionsmarknaden. Upphandlingsmodellen inom ITP är en effektiv marknadslösning som har skapat konkurrens och avgiftspress i en bransch som ogärna sänker priserna.

Tjänstepensionsmarknaden åstadkom inga som helst avgiftssänkningar på eget initiativ mellan åren 1990 och 2007, då de privatanställda tjänstemännen fritt kunde välja bland ett tjugotal olika försäkringsbolag som förvaltare av tjänstepensionen.

**2 100 kronor
mer i månaden**

Resultatet av upphandlingarna och de pressade avgifterna är hela 2 100 kronor mer utbetalt i tjänstepension varje månad, jämfört med motsvarande lösning på den öppna marknaden – en skillnad på 23 procent.

VAD BEHÖVER DEN ANSTÄLLDA SJÄLV GÖRA?

Tjänstepensionen följer med tjänstemannen under arbetslivet. Det räcker med att se över sin tjänstepension vid ett fåtal tillfällen i livet: när man börjar jobba första gången eller byter jobb, om man får barn, när man närmar sig 55 år och när det är dags att gå i pension. Arbetsgivare och fackförbund har tillsammans sett till att den anställda får mesta möjliga pension för pengarna.

För att göra det enklare för arbetsgivare och anställda har Avtalat bildats. Avtalat och ägs gemensamt av Svenskt Näringsliv, LO och PTK. Avtalats ambition är att alla ska förstå och uppskatta pension och försäkring via jobbet, även innan det behövs. Hos Avtalat kan du som arbetar, eller är arbetsgivare, i den privata sektorn få information och vägledning om hur kollektivavtalad tjänstepension och försäkringar fungerar. Mer information finns på Avtalat.se.

Men man måste inte välja. Collectum har sett till att även den som inte vill göra aktiva val får del av systemets fördelar. Den sparare som inte väljer förvaltare får sina pengar placerade i ett tryggt och förmånligt ickevalsalternativ.

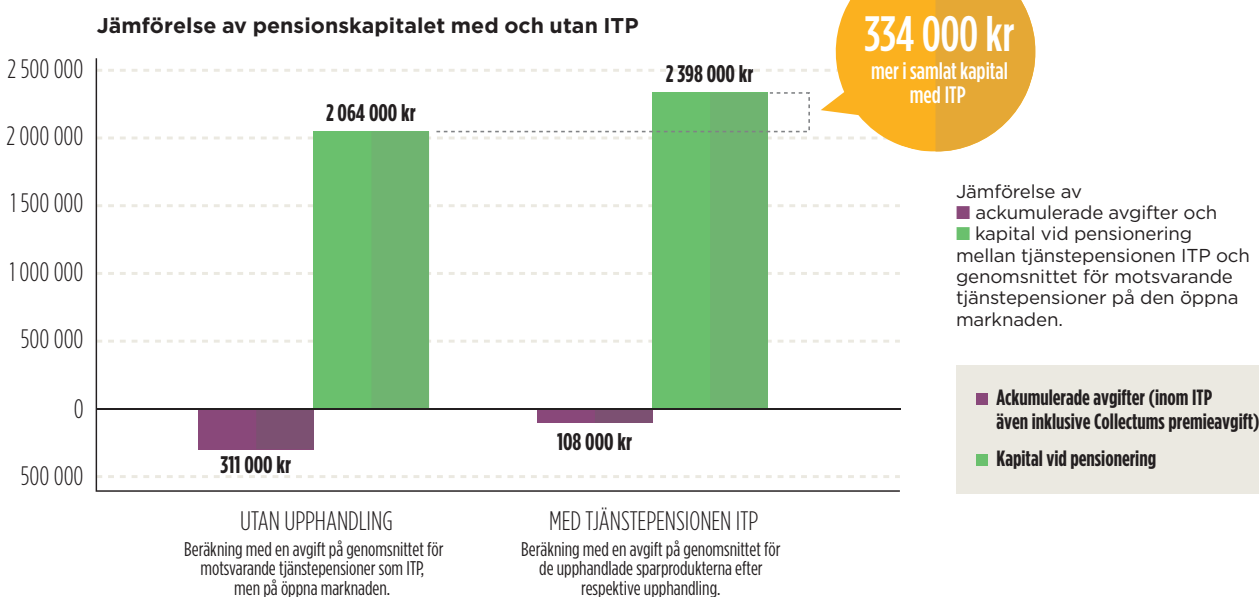
Ett val som kan vara klokt att göra är att se över efterlevandeskyddet. Den som har småbarn kan lägga till efterlevandeskydd som en extra livförsäkring, medan den som inte har stort ekonomiskt ansvar för familjen istället kan välja bort det för att öka sin egen pension.

HUR MYCKET HÖGRE BLIR PENSIONS-KAPITALET?

Räkneexemplet visar hur mycket högre pensionskapital de upphandlade, lägre avgifterna inom både fondförsäkring och traditionell försäkring kan ge för en genomsnittlig privatanställd tjänsteman.

Exemplet utgår från de genomsnittliga avgifterna inom tjänstepensionen ITP och priset på motsvarande tjänstepensioner på den öppna marknaden. Med ITP blir avgifterna 203 000 kronor lägre under ett arbetsliv.

Resultatet av de lägre avgifterna och ränta på ränta-effekten blir att tjänstepensionen ITP efter ett arbetsliv på 40 år ger ett pensionskapital som är hela 334 000 kronor, eller 14 procent, större.

SÅ HAR VI GJORT BERÄKNINGEN:

Beräkningen bygger på en person född 1982 som är 25 år vid den första upphandlingen 2007. Personen börjar arbeta vid 25 års ålder och har då en ingångslön på 23 000 kronor (30 000 kronor i 2022 års penningvärde) och tjänar in till ITP 1.

Personen går i pension vid 65 års ålder 2047. 50 procent av premien är placerad i en traditionell försäkring. 50 procent är placerad i en fondförsäkring. Vi har utgått från genomsnittliga avgifter vid respektive upphandling.

VARIABLER

Avkastning: 4,5 procent/år

Inflation: 2,0 procent/år

Löneutveckling: 1,7 procent utöver inflation/år

Skatt: 0,4 procent/år

TJÄNSTEPENSIONEN ITP - ETT LIVSLÅNGT TRYGGHETSPAKET

Tjänstepensionen ITP är mer än bara pension – med kollektivavtalet ingår ett helt paket med försäkringar och skydd, både under och efter arbetslivet. För arbetsgivare är det ett enkelt sätt att vara trygg med att de anställda har bra försäkringar. För anställda innebär det en trygg och enkel lösning som följer med genom hela livet. Utöver tjänstepension ingår dessa delar:

SJUKPENSION

Den som drabbas av sjukdom får ersättning från arbetsgivaren och Försäkringskassan under de första 90 dagarna. Men den som blir långvarigt sjuk och har tjänstepension får även en viss del från ITP, från dag 91. Ersättningen betalas ut av Alecta och täcker en del av inkomstbortfallet, vilket innebär att en anställd kan få cirka 80 procent av lönen.

Den som drabbas av långvarig sjukdom kan fortsätta att leva sitt liv utan att behöva ge avkall på alltför mycket av sin vanliga materiella standard. Ur ett samhällsperspektiv bidrar det till stabilitet och avlastning från de offentliga stödsystemen.

TJÄNSTEGRUPPLIVFÖRSÄKRING (TGL)

Tjänstegrupplivförsäkringen (TGL) ger familjen ett skattefritt engångsbelopp om 289 800 kronor (6 prisbasbelopp) (2022), när en anställd med ITP dör före 55 års ålder. Försäkringen gäller så länge personen är anställd, och upphör när personen går i pension eller som senast när hen fyller 70 år. Det är arbetsgivaren som betalar och inget skydd som den anställda själv behöver lägga till.

TRYGGHETSFÖRSÄKRING VID ARBETSSKADA (TFA)

Om en anställd drabbats av en arbetsskada kan hen få ersättning, ibland även om det inte har utgått någon ersättning från Försäkringskassan. Alla anställda omfattas på lika villkor och utan hälsoprövning.

TRYGGHETSSTIFTELSEN OCH TRR TRYGGHETSRADET

Trygghetsstiftelsens omställningsavtal omfattar förutom stöd till omställning till nytt arbete även förebyggande arbete med verksamhets- och kompetensutveckling. Det sker i organisationer, i branscher och i yrkesgrupper. TRR Trygghetsrådet är en av Sveriges äldsta trygghetsorganisationer och ägs av Svenskt Näringsliv och PTK.

TRR Trygghetsrådet är ett resultat av det omställningsavtal som slöts mellan dessa parter 1974. Syftet med avtalet är att stötta privatanställda tjänstemän som blivit uppsagda på grund av arbetsbrist till nytt jobb.

FAMILJEPENSION

För den som har ITP 2 och tjänar över 7,5 inkomstbasbelopp, vilket 2022 motsvarar 44 375 kronor i månaden, ingår även familjepension. Det innebär att efterlevande make, maka eller registrerad partner får pension hela livet ut om hen:

- har gift sig med den ITP-försäkrade innan hen fyllde 60 år
- har gift sig med den ITP-försäkrade efter det att hen fyllt 60 år och de varit gifta i fem år eller har gemensamma barn.

En sambo kan aldrig få ersättning från ITP:s familjepension. Eventuella barn får också pension fram till och med den månad de fyller 20 år. Om den efterlevande maken, maken eller registrerade partnern gifter om sig eller registrerar nytt partnerskap före 60 års ålder, upphör pensionsutbetalningarna.

Framtida/kommande premier till familjepensionen går att styra om till den egna ålderspensionen, ITPK, vilket framför allt kan vara intressant för den som inte är gift eller har barn under 20 år. Denna åtgärd ökar då på den anställdes egen pension. Den tidigare intjänade familjepensionen ligger kvar och det går inte att gå tillbaka till att få ITP 2 familjepension i framtiden.

ÅTERBETALNINGSSKYDD

Återbetalningsskydd är ett tillägg till tjänstepensionen som innebär att den anställdes familj får det samlade värdet av den intjänade pensionen när hen dör. Om personen dör innan hen gått i pension betalas pengarna ut som ett månadsbelopp i fem år. Om man går bort medan pension betalas ut övertar familjen de utbetalningar som återstår.

Återbetalningsskydd ingår inte automatiskt i ITP, eftersom alla inte har behov av det. Därför krävs det att man gör ett aktivt val. Man betalar ingen avgift för återbetalningsskyddet, men det innebär ändå en indirekt kostnad eftersom man går miste om intäkter från arvsvinster. Det innebär att pensionen blir högre för den som inte lägger till återbetalningsskydd.

FAMILJESKYDD

Familjeskydd går att lägga till om man vill att den närmaste familjen ska få en ersättning varje månad om man avlider innan pensionen. Skyddet gäller så länge man arbetar för en arbetsgivare som betalar för tjänstepension ITP, och upphör när det inte längre betalas in pengar till den anställdes ITP.

Kostnaden för skyddet beror på hur hög nivå på skyddet man väljer, och ökar i takt med stigande ålder. Kostnaden dras från de pengar som arbetsgivaren sätter in till tjänstepensionen.

GARANTISTIFTELSEN

Inom ITP-planen finns särskilda garantibestämmelser, som ersätter den anställda om arbetsgivaren går i konkurs eller har försummat sina plikter, till exempel genom att inte betala in premier. Garantibestämmelserna är finansierade genom parternas gemensamt etablerade och helt fristående Garantistiftelsen för ITP och TGL. Det innebär att man som anställd har sin tjänstepension tryggad, även om arbetsgivaren inte sköter sina åtaganden.

En tusenlapp extra i månaden

Att välja bort återbetalningsskyddet på tjänstepensionen när barnen har flyttat hemifrån kan ge en tusenlapp mer i månaden som pensionär. Räkneexemplet bygger på en person som vid 25 års ålder tjänar 26 500 kronor i månaden och har en beräknad slutlön på 52 000 kronor.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Svenskt Näringsliv samlar 60 000 företag och 49 bransch- och arbetsgivarorganisationer. Vi är vad vi heter – rösten för det svenska näringslivet. Vi driver de frågor som är viktiga för alla företag, oavsett bransch och storlek. Men vår uppgift är också att ge röst åt alla de företag och branscher som ännu inte finns, men som kan uppstå om förutsättningarna och klimatet är rätt.

PTK

Förhandlings- och samverkansrådet PTK förhandlar kollektivavtal och utbildar på uppdrag av 25 fackförbund. Vi arbetar för att alla privatanställda tjänstemän ska ha ett bra och tryggt arbetsliv – och en bra pension. PTK är en organisation för 25 fackförbund som tillsammans representerar närmare 950 000 privatanställda tjänstemän.

COLLECTUM

Collectum är valcentralen för den som har den kollektivavtalade tjänstepensionen ITP. Vi är också länken mellan tjänstemännen, arbetsgivarna och försäkringsbolagen som förvaltar ITP. Collectum ägs av Svenskt Näringsliv och PTK, som också har förhandlat fram avtalet om ITP. Vi är oberoende av försäkringsbolagen, och vårt uppdrag är att se till att de privatanställda tjänstemännen med ITP ska få så hög pension som möjligt.

